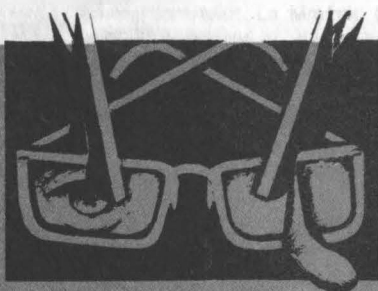

foto: dorin stanciu

DE LA OBSESIE LA MANIE

NĂȚIONAL CRAIOVA

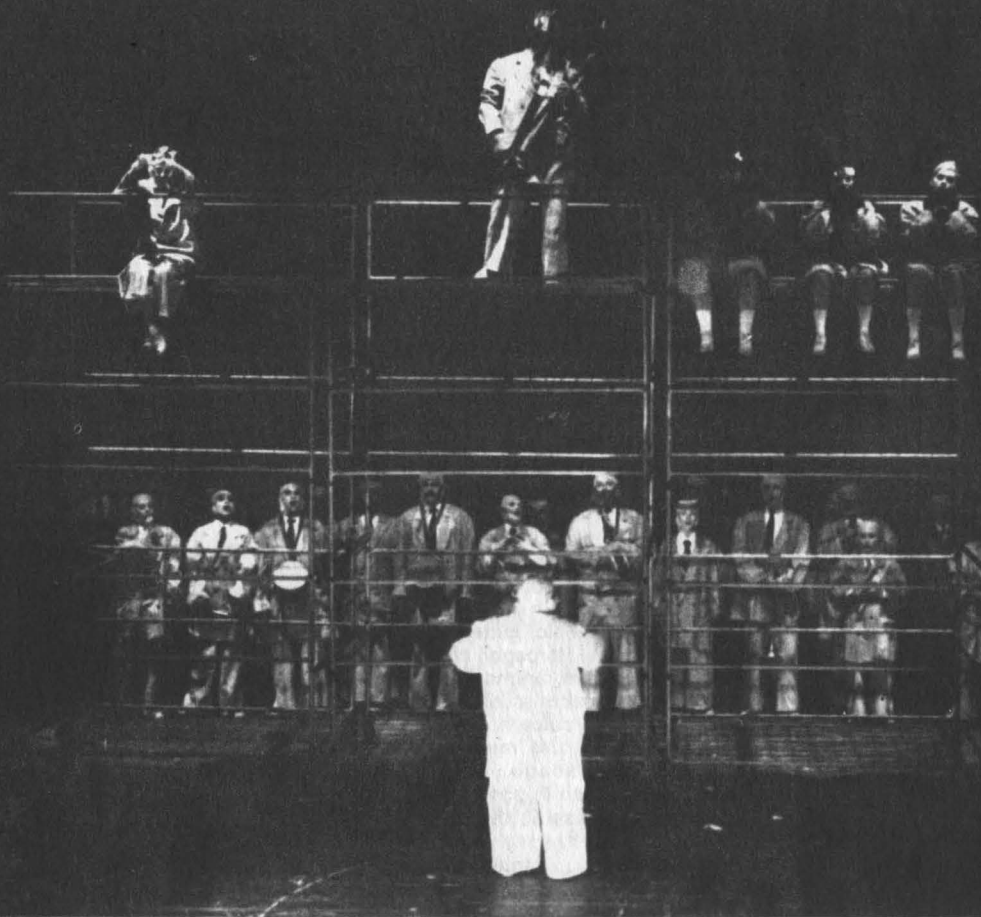
UBU REX CU SCENE DIN MACBETH după operele lui Alfred Jarry și William Shakespeare • Traduceri: Romulus Vulpescu și Ion Vinea • Teatrul Național din Craiova • Data premierei: 29 decembrie 1990 • Regia, scenariul, scenografia și ilustrația muzicală: Silviu Purcărete • Muzica originală: Nicu Alifantis • Distribuția: Ilie Gheorghe (Dom' Ubu); Valer Dellakeza (Madam Ubu); Angel Rababoc (Căpitanul Bordură); Remus Mărgineanu (Regele Venceslas); Tamara Popescu (Regina Rosamunda); Mirela Cioabă (Blegoslav); Ion Colan (Împăratul Alexei); Vladimir Juravle (Mihail Feodorovici); Tudorel Petrescu (Contele de Vitebsk); Lucian Albanezu (Ducele Curlandei); Marian Negrescu (Țepelușul Pulpană); Teodor Marinescu (Țepelușul Pajură); Constantin Ciort (Țepelușul Vipușcă); Anghel Popescu (Un nobil polonez); Minela Zamfir (Ladislav); Roxana Pera (Boleslav); Tudor Gheorghe (Macbeth); Leni Pințea Homeag (Lady Macbeth); Remus Mărgineanu (Regele Duncan); Natașa Raab (O vrăjitoare); Gabriela

Baciu (O vrăjitoare); Monica Modreanu (O vrăjitoare); Lamia Beligan (O vrăjitoare); Valeriu Dogaru (Prezentator); Smaragda Olteanu (Prezentatoare).

Pe vremea lui Ceaușescu, era foarte la îndemână să gîndești că pitorescul și sinistrul nostru lubit Conducător era, în multe privințe, mai rău ca domnul Ubu, paiața imaginată de Alfred Jarry; ceva mai complicată, chiar periculoasă, s-ar fi dovedit încercarea de a-l strecura în repertoriul unui teatru, mai ales în anii din urmă. Dacă, pînă la data schimbării regimului, personajul Ubu era o obsesie, în ultima vreme piesa lui Jarry tînde să devină o manie exprimată printr-un început de modă repertorială. Și dacă acum nimic nu te împiedică să joci Ubu Rol, a rămas la fel de greu să-l joci bine.

La Teatrul Național din Craiova, regizorul Silviu Purcărete riscă pariul și îl cîștigă - sau îl pierde - pe jumătate.

Aceasta, în pofida - sau tocmai din

cauza - unor handicapuri de natură ideatică, precum, de pildă, încercarea, inutilă din punctul de vedere al concepției de ansamblu, de a crea un scenariu prin împănarea textului cu o felie din Macbeth și cu comentarii proprii. Gestul este didacticist, ilustrativ, și cîtuși de puțin generator de surprize expresive, căci orice spectator cît de cît avizat știe că piesa a fost concepută de autorul său tocmai ca o parafrază în cheie grotescă și derizorie a tragediei shakespeareene. Forțarea unei uși gata deschise infirmă de astă dată aserțiunea conform căreia omul este singura creatură din care iese mai multă informație decît a intrat.

Un al doilea pericol ce pîndește demersul regizoral ar fi cel al banalizării prin echivalarea permanentă a acțiunii cu realitatea concretă a trecutului nostru recent, lucru care s-a mai făcut și, fără îndoială, se va mai face.

Însă, chiar dacă perspectiva adoptată nu adaugă nimic unor fapte deja știute, Silviu Purcărete rezolvă situația cu elegantă ingeniozitate, introducînd, la propriu, istoria domnului Ubu între

copertile "Cîntării României", prin deschiderea spectacolului de către doi sobri prezentatori secondați de un cor de roboți îmbrăcați într-un fel de salopete-uniforme, care declamă cu patos una dintre comicările lui Jarry.

Faptul că regizorul este și autor al unei inspirate scenografii și, împreună cu compozitorul **Nicu Alifantis**, al ilustrației muzicale dă un plus de coerență spectacolului. Costumele și însuși aspectul fizic al eroului și consoartei sale, precum și cele ale vrăjitoarelor din **Macbeth**, sînt memorabile.

Prin intermediul unui minimum de mijloace exterioare, actorii devin marionetele jocului de-a puterea. **Ilie Gheorghe** și **Valer Dellakeza** în rolul titular și respectiv în cel al consoartei acestuia, își schematizează viguros aparițiile, realizînd, în tușe groase și definitive, două imense caricaturi de coșmar.

Ceva mai puțin convingători, pentru că mai puțin oportuni, se dovedesc **Tudor Gheorghe** și **Leni Pințea Homeag** în rolurile lui Macbeth și reginei sale, realizate în cheie emfatic-tradițională.

Faptul că domnul și doamna Ubu asistă, într-un teatru în teatru, la reprezentația cu **Macbeth** face să rezulte o trimitere la binecunoscuta scenă din **Hamlet**, ceea ce constituie, cred, un comentariu inutil al situației, neadăugînd nimic sensului de ansamblu.

În rest, adică în momentele cînd nu ambiționează să-și depășească partitura originală, acțiunea abil condusă lasă să se întrevadă un desen exact și totodată vivace al mișcării, în perfectă concordanță cu schematismul deliberat al textului. Silviu Purcărete reușește să demonstreze încă o dată că este unul dintre puținii directori de scenă de la noi capabili să creeze în mod expresiv personaje colective, să miște cu naturalețe mase de interpreți.

Cu toate minusurile consemnate, spectacolul are o amploare a sa, în buna tradiție a scenei craiovene.

DAN PREDESCU